

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	012-00-1
Дата	01.09.2020г.

Изх. № 1389
Дата: 28.08.2020

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ
КЪМ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ:

Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ
МИНИСТЪР НА
ПРАВОСЪДИЕТО

Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СОФИЯ

Г-ЖА ДАНИЕЛА МАРЧЕВА
ЧЛЕН НА ВСС И ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ „СЪДЕБНА КАРТА,
НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА
СТАТИСТИКА“ КЪМ СК
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ

от Деница Вълкова – И.Ф. Административен ръководител-
Председател на Апелативен съд - Бургас

Относно: **Законопроект за допълнение на Гражданския процесуален кодекс № 054-01-67 от 10.07.2020г., приет на първо четене на 22.07.2020 г., уреждащ процедура за доброволно изпълнение на безспорни вземания**

С настоящото заявявам, че подкрепям законопроекта, като се присъединявам към изложените доводи в приложеното Становище на Камарата на частните съдебни изпълнители.

След съгласуване с административните ръководители – председатели на районни и окръжни съдилища от Бургаския апелативен район, намирам направеното законодателно предложение, особено за вземания до 5000 лв., за разумно и представляващо адекватна мярка за намаляване натовареността на районните и окръжните съдилища в контекста на задаващата се икономическа криза.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Съгласно текста.

С уважение:

Деница Вълкова

*И.Ф.Административен ръководител-
Председател на Апелативен съд- Бургас*

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

ДО Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО
ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ НС

СТАНОВИЩЕ

на КАМАРАТА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ
относно Законопроект за допълнение на Гражданския процесуален кодекс
№ 054-01-67/10.07.2020г.

**УВАЖАЕМА Г-ЖО АЛЕКСАНДРОВА,
УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,**

На 22. 07.2020г. беше приет на първо четене законопроект за допълнение на ГПК, който предвижда създаването на нов член 428а, уреждащ процедура по доброволно изпълнение на безспорни вземания.

Камарата на частните съдебни изпълнители (КЧСИ) подкрепя изцяло и категорично така предложените допълнения в ГПК.

От много години ние се опитваме да намерим решение на един проблем, за който неоснователно постоянно сме обвинявани, а именно главоломното нарастване на дълга при съдебното събиране на малки задължения със съдебните такси, адвокатски или юрисконсултски възнаграждения, лихви, такси и разноски по самото изпълнение. Едно задължение от 50 лв., за което страните даже не спорят, че съществува, при съдебно събиране се увеличава многократно и може да надхвърли 500 лв. Кредиторът трябва да направи авансово значителни разходи, като е необходим и дълъг период от време до окончателното възстановяване на сумите. От друга страна не във всички случаи разноските ще се получат обратно, доколкото е възможно длъжникът да не разполага с имущество и доходи. Всичко това рефлектира негативно върху икономиката и гражданския оборот, защото малките задължения всъщност са най-масовите – по отделно са пренебрежими по размер, но взети заедно представляват стотици милиони. Фирмите се принуждават или да ги отписват като загуби, или да ги продават като вземания, но на незначителна стойност от дължимото. В крайна сметка загубите се калкулират в цената на предоставените стоки или услуги, което е във вреда на потребителите, съответно изкривява свободния пазар и конкуренцията. Не е за подценяване и усещането, което се създава в обществото, че такива задължения не се събират, водещо до задълбочаване на проблемите и стимулиране на неплащането им.

На 20.03.2019г. в София се проведе голяма международна конференция на тема „СЪДЕБНОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ В ПОЛЗА НА ГРАЖДАНИТЕ, БИЗНЕСА И ЕФЕКТИВНОТО ПРАВОСЪДИЕ. АКТУАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ В ЕВРОПА“, на която ясно се откри решението на този проблем чрез въвеждането на т.нар. „доброволно“ или „извънсъдебно събиране“, провеждано от съдебни изпълнители (СИ). В множество европейски държави в и извън ЕС като

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №97, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

Франция, Белгия, Нидерландия, Испания, Гърция, Литва, Румъния, Сърбия, Северна Македония, кредиторите използват тази възможност, като резултатите са впечатляващи.

В същото време тази процедура е изцяло съобразена с Инструкцията на Европейска комисия за ефикасност на правосъдието в Европа от 17.12.2009г. за по-добро приложение на съществуващата препоръка на Съвета на Европа за съдебното изпълнение.

Чл. 34 от Инструкцията постановява, че **„съдебните изпълнители може също да бъдат упълномощени да изпълняват второстепенни дейности, съвместими с ролята им, целящи да гарантират и обезпечат зачитането на правата на страните и да ускорят съдебния процес или да облекчат работата на съдилищата. Наред с други дейности, може да бъдат включени:**

- **извънсъдебно връщане на дълг (доброволно изпълнение);**
- доброволна продажба на движимо или недвижимо имущество на публичен търг;
- конфискация на стоки;
- записване и докладване на доказателства (установяване на факти);
- изпълняване на ролята на съдебен разпоредител;
- предоставяне на правен съвет;
- процедури по несъстоятелност;
- изпълнявани на задачи, възложени им от съда;
- представляване на страни в съда;
- изготвяне на частни актове и документи;
- медиация.“

Предвид гореизложеното миналата година предложихме в работната група към министъра на правосъдието по повод облекчаване на товареността на съдилищата въвеждането на доброволното изпълнение у нас и същото беше подкрепено от почти всички членове с изключение на представителите на адвокатурата.

Дължни сме да отбележим, че не само КЧСИ е търсила решение на този проблем, а и българското правителство, тъй като в Плана за действие за подобряване на инвестиционната среда на МС за 2019г. беше предвидена мярката „Извънсъдебно събиране на малки задължения“ от страна на съдебните изпълнители.

Убедени сме, че процедурата за доброволно изпълнение у нас ще постигне същите положителни ефекти, както в другите европейски държави – сериозно разтоварване на съда, спестяване на значителните по размер разноски и лихви на страните, и то при ясни правила и отговорности и в максимално съкратени срокове. Важно е да се подчертае, че тя е абсолютно безплатна за длъжниците, в същото време ще им предостави възможността да погасяват и разсрочват задълженията си без съдебна намеса и оскъпяване. Процедурата представлява и допълнителна защита за длъжниците, които ще разбират предварително за насочването на парични претенции към тях, а не чак след като са им блокирани всички сметки, заплати и имоти, както се случва при заповедите по чл. 417 ГПК. Смятаме също така, че този нов институт ще има изключително благоприятно влияние и върху цялостната икономическа среда, бизнес климата, а от там и за чуждестранните инвестиции.

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

От друга страна предлаганият механизъм ще има изключително важно значение и като мярка срещу последиците от настъпващата тежка икономическа криза и то не само спрямо малките задължения, поради което подкрепяме да не се ограничава изкуствено нейното приложно поле с горна граница на вземанията. Доброволното изпълнение е само една от многото възможности на кредиторите за търсене на дължимото им се – те могат сами да контактуват с длъжниците си, да се обърнат към адвокати или нотариуси, колекторски компании, съответно да се ползват от обезпечителни, заповедни или искиви производства. Преценката на кредитора ще е за всеки отделен случай кой път за защита е най-подходящ. От друга страна дори и двете страни да имат желание да уредят отношения си чрез тази процедура като си спестят разноските и лихвите, те не биха могли да я ползват, ако задължението е дори с един лев по голямо от разписаното в закона. Така освен кредиторите потърпевши ще са и добросъвестните длъжници, които искат, но не могат да изплатят изцяло дълга и се нуждаят от разсрочване.

Глобалната пандемия Ковид-19 предизвика тежка икономическа криза, чиито последици ще прекроят сериозно редица обществени сфери. Според мнозинството наблюдатели сегашната рецесия ще ни изправи пред по-големи предизвикателства и от финансовата криза през 2008-2009 г. А при нея наблюдавахме истински „бум“ на делата в съда, който беше затрупан от граждански, търговски и заповедни производства.

Блокирането на съда в период на тежка рецесия, при която гражданите и бизнеса търсят не само защита, но и бързина за да оцелеят, може да има изключително тежки не само икономически и социални последици, но и такива за правовия ред и спокойствието в обществото. Вълната от дела в съдилищата естествено се пренася след това към СИ, увеличават се значително публичните продани, но заради кризата купувачи почти липсват и имуществото се продава по обявените начални цени без практически да има наддаване. Хората остават с впечатлението, че губят жилищата си на „безценица“. Всичко това поражда напрежение и недоволство в обществото и прави изключително трудно ЧСИ да си вършат работата. Именно затова *КЧСИ категорично подкрепя допълненията в ГПК, тъй като чрез тях ще се предотврати свръхнатоварването на съдилищата, ще се даде възможност за доброволно и разсрочено погасяване на задълженията от страна на гражданите и бизнеса без съдебна намеса и без да се заплащат такси и разноски. Ще се реализират спестявания в размер на стотици милиони левове, които ще останат у хората и бизнеса. Длъжниците няма да са поставени в ситуация на блокирани сметки, заплати и имоти, а доброволно според възможностите си ще могат да се справят с финансовите си затруднения, което ще им позволи да запазят бизнеса и доходите си. Те са в интерес на кредиторите, тъй като те ще могат да получават дължимото им се изцяло или на части и то веднага, а не след като приключат съдебните и изпълнителните производства, когато за много от тях вече ще е късно.*

Искаме дебело да подчертаем, че ние не подкрепяме въвеждането на доброволното изпълнение за да се намира работа на ЧСИ. За съжаление икономическите кризи предизвикват лавина от съдебни производства, които впоследствие се прехвърлят към СИ, така че ЧСИ нямат нужда от нови дейности за да си осигуряват заетост. Много добре помним какво

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

се случи при последната икономическа криза от 2008г. и именно затова подкрепяме мерки, при които акцентът се измества от по-бавното и по-скъпо съдебно и следващото го тежко за длъжника принудително изпълнение, към доброволно такова, при което и двете страни могат да получат удовлетворение във взаимноизгоден период от време с минимални разходи от кредиторите, съответно напълно безплатно за длъжниците. КЧСИ винаги се е водила от обществения интерес, доказахме го и при въвеждането на извънредното положение у нас през м. март, когато ние, може би единствени в държавата, сами публично поискахме със закон да бъде спряна огромен процент от нашата дейност. За разлика от други, които преследваха и преследват и в момента само доходите и печалбите си.

Изключително важно е че при провеждането на процедурата длъжникът е максимално защитен, тъй като липсва каквато и да било принуда и психически тормоз и по всяко време той може да я прекрати с едно голословно писмено изявление, че оспорва задължението. Самото производство продължава само два месеца и дори длъжникът да не оспори вземането, след тяхното изтичане СИ е длъжен не само да преустанови всякакви контакти с него, но и служебно да го прекрати. Правата на длъжника са гарантирани в максимална степен, тъй като той може или да оспори вземането пред СИ и да прекрати незабавно процедурата или два месеца да не плаща, което автоматично също води до нейното прекратяване. *Изключително несериозни са критиките към промените с мотив, че правата на длъжника не са защитени. Това е вярно, но не в тази процедура, а в реалния живот, където кредиторите, особено колекторските компании могат и притесняват длъжниците с години, въпреки че последните категорично заявяват, че оспорват вземането.*

От много голямо значение за правата на длъжниците, е че процедурата се провежда именно от СИ. ДСИ се назначават и контролират от министъра на правосъдието, съответно и от председателите на РС. От друга страна постоянен контрол върху дейността на ЧСИ упражняват цели 9 институции - КЧСИ, МП с два отделни инспектората, съда, МВР, прокуратурата, НАП, ДАНС, КЗЛД, КПКОНПИ. Всеки един гражданин, който смята, че правата му по някакъв начин са нарушени би могъл да сигнализира който и да било от горепосочените органи и да предизвика проверка, съответно да получи защита. ЧСИ носят всички видове отговорности известни на правото – гражданска, наказателна, дисциплинарна. Те са и застраховани за вредите, които могат да причинят при своята дейност, като с последните изменения в Наредбата № 2 за задължителното застраховане на ЧСИ минималната годишна застрахователна сума на всеки от тях е в размер на 1,2 млн. лв. Специално КЧСИ от години води постоянна политика на засилен контрол и безкомпромисност спрямо тези, които нарушават закона или уронват престижа на професията. Цифрите го показват - от 2016 г. до сега влезлите в сила наказания, наложени от камарата са: глоби - 96, от които 24 в размер над 5 хил. лв., предупреждение за лишаване от права - 4, лишаване от права - 18. ЧСИ у нас са 200.

Нищо обаче от гореизложеното не важи при извънсъдебното събиране, което се провежда у нас в момента и то от всякакви субекти и без никаква регламентация на правомощия, отговорности, контрол и механизми за защита.

Следва да се има предвид и оценката на въздействието на предложените промени в ГПК. Според икономическия анализ, извършен

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

от ЕКИП (Експертен клуб за икономика и политика) производствата по чл. 410 и чл. 417 са отговаряли за 33.6 % от цялата натовареност на районните съдилища или 17,8 % от натовареността на цялата съдебна система през 2019г. В същото време средните годишни разходи на цялото общество за събиране на вземания в периода 2006-2019 г. са били между 292-326 млн. лв., като прогнозата е за значително увеличаване през 2020г. и 2021г. до над 400 млн. лв. всяка година. **При най-консервативния сценарий процедурата за доброволно изпълнение ще доведе до спестявания за цялото общество между 137-165 млн. лв. до края на 2021г.** Ако само 30 % от досегашните изп. производства се насочат към тази процедура, спестените суми достигат между **226 и 272 млн. лв.** Това са средства, които ще останат у гражданите и бизнеса, ще се използват за покриване на неотложните им нужди, за запазване на работни места и плащане на заплати, съответно ще им позволят да преминат по-леко през кризата и ще доведат до допълнителни икономически и социални ползи за цялото общество. Допълнителните стопански ползи от въвеждането на доброволното изпълнение отвъд директните спестявания, които не са отчетени в изследването включват мултиплициращи ефекти като облекчаване на стопанския оборот, подобряване на общата инвестиционна среда, допълнителен достъп до кредит и други.

По отношение на конкретните текстове от законопроекта отправяме следните предложения с оглед тяхното прецизиране:

1. Предлагаме в ал. 3, изречение първо да придобие следната редакция:

„След получаване на искането съдебният изпълнител е длъжен да връчи по реда на чл. 37 и следващите покана за доброволно изпълнение на длъжника, която съдържа:“

Смисълът на доброволното изпълнение е длъжникът да узнае, че към него е насочена парична претенция, кой е кредиторът по нея, съответно как може да я погаси изцяло или на части, както и че ако се възползва от това производство ще си спести значителни разходи и дългът му няма да се увеличи многократно. Затова е необходимо СИ да положи максимални усилия не само да изпрати, но и да връчи поканата за доброволно изпълнение (ПДИ). Невръчването на ПДИ ще обезсмисли цялата процедура, поради което е наложително да се подчертае това задължение на СИ, при изпълнението на което той е длъжен стриктно да спазва реда за връчване на книжа, разписан в ГПК.

2. В ал. 3, т. 4 е по-добре да отпаднат думите „ в 14-дневен срок“, тъй като е безсмислено да се дава такъв срок, в една изцяло доброволна процедура с продължителност два месеца. Още повече, че с неговото изтичане не настъпват никакви правни последици.

3. В ал. 3, т. 5 предлагаме накрая да се добави израза: **“което ще увеличи задължението със съответните разноски.“**

4. Предлагаме ал. 4 да придобие следната редакция:

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

„Ако длъжникът не плати задължението си, съдебният изпълнител може да проведе телефонни разговори и срещи с него, както и да изпрати ново писмо, съдържащо уведомление, че при липсата на доброволно изпълнение кредиторът може да потърси правата си по съдебен ред, в който случай ще понесе и разноските за него“.

Смятаме че тази редакция е по-прецизна с оглед предлаганите изменения в ал. 3, както и че ще се разграничат документите, които се изпращат на длъжника. ПДИ следва да е само една, а последващата кореспонденция да представлява писма. Това е необходимо не само за да не се объркват длъжниците и СИ с броя на поканите, но и чисто практически с оглед стриктното спазване на процедурата от страна на СИ и нужното за целта софтуерно обезпечаване. Телефонните разговори са най-евтиният вариант за комуникация, поради което в интерес и на кредитора и на длъжника е те да бъдат предвидени в процедурата. Предлагаме отново да се включи предупреждението до длъжника за отговорността за съдебните разноски при бъдещ съдебен процес, което отново ще го информира за правните последици от неплащане на едно безспорно задължение.

5. С цел още по-голяма защита на длъжника предлагаме ал. 5 да придобие следната редакция:

„Действията по ал. 3 и 4 не могат да се извършват между 22.00 и 7.00 часа, като при предприемането им съдебният изпълнител е длъжен да спазва закона, добрите нрави и съответните етични правила.“

6. Предлагаме да се добави нова ал. 8 със следното съдържание:

„Всички такси и разноски по процедурата се заплащат предварително от кредитора, с изключение на тези по ал. 7, и са за негова сметка. Той може да претендира по съдебен ред направените разноски пропорционално само за частта от вземането, която длъжникът не е погасил в рамките на настоящата процедура.“

Смятаме за удачно изрично да се разпише, че длъжникът не дължи никакви разноски при доброволното събиране, той следва да погаси само размера на вземането. Всички разходи и такси са за сметка на кредитора. Когато е необходимо да се извършат разноски, то те се внасят авансово от кредитора, а възнаграждението на ЧСИ, съответно държавната такса при ДСИ върху събраната сума, не се дължи авансово, а само при резултат.

При множеството обсъждания с различни организации и големи дружества, някои от тях застъпиха тезата, че подкрепят въвеждането на процедурата, но не биха я ползвали в пълен обем поради невъзможността да си възстановят разходите за нея при бъдещ съдебен процес. Длъжникът е имал възможност да си плати задълженията безплатно от към разноски, не е оспорил дълга, но въпреки това е отказал и е принудил кредитора да потърси съдебна защита. Въпросът се поставя най-вече при най-малките вземания (до 100 лв.),

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

при които разноските могат да съставляват голям процент от тях. В тези случаи смятаме, че е справедливо длъжникът, ако бъде осъден при последващото дело, да понесе разходите по доброволното събиране. Те не включват възнагражденията на ЧСИ и таксите при ДСИ върху събраните суми, които се дължат само и единствено от кредитора и то само при резултат. Става въпрос за разноските по връчване на поканите и писмата. Предлагаме длъжникът да носи отговорност пропорционално – само за съответната част, която не е платил в рамките на доброволното изпълнение. Например ако кредиторът е направил 50 лв. разноси, а длъжникът е погасил 50 % от дълга в рамките на процедурата, то при бъдещ съдебен процес за остатъка от вземането, кредиторът да има право да иска от съда да му присъди само 50 % от разходите – в случая 25 лв.

Бихме искали да се спрем и на постъпилите критични становища, в които са формулирани възражения по предложението за допълнение на ГПК.

Преди да ги коментираме по същество не можем да не изразим изумлението си, че един доказал се в Европа и препоръчан от нейните органи институт, изцяло основан на принципа на доброволността, без никаква принуда и абсолютно безплатен за длъжниците, позволяващ на страните да си спестят огромни разходи и да уредят веднага отношенията си, а не след години съдебни и изпълнителни процеси, се представя от някои политици и организации като нещо вредно, скъпо и опасно за хората?!

Възраженията се свеждат до следните основни пунктове:

1. Предложената правна уредба щяла да доведе до съвместяване на публични и частни функции, което според възражилите срещу законопроекта било недопустимо.

2. Създавали се предпоставки за упражняване на нерегламентиран натиск и въвеждане в заблуждение на длъжниците за вземания, които не са съдебно потвърдени, като се поставя под съмнение възможността за защита на длъжниците.

3. Възражава се, че предложението нямало да доведе до намаляване натовареността на съдилищата, че не представлявало механизъм за намаляване на разноските по събиране на вземанията и дори щяло да доведе до оскъпяване на процеса по събиране на вземанията.

Трудно е да се коментират несериозни, необосновани и необективни критики, зад които ясно прозира съвсем друг интерес.

Възражението за съвместяване на публични и частни функции при осъществяване на доброволното събиране е лишено от каквито и да било аргументи. Предложението за допълнение на закона е обсъдено в контекста на действаща правна уредба в страни като Франция, Белгия, Нидерландия, Испания, Гърция, Литва, Румъния, Сърбия, Република Северна Македония и на Инструкцията на Европейската комисия за ефикасност на правосъдието в Европа от 17.12.2009г. за по-добро приложение на съществуващата препоръка на Съвета на Европа за съдебното изпълнение. Нито в Европейската правна рамка, нито в Конституцията и българското законодателство, съществува норма или правен принцип, които да се нарушават от евентуалното възлагане на доброволното събиране на СИ. За нас е необяснимо как СИ при упражняването на възложените му публичните

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

функции може да бъде независим и безпристрастен, а когато осъществява доброволно събиране, ще бъде зависим и пристрастен. Подобен извод сам по себе си е лишен от логична опора - няма причина СИ да бъде по-заинтересован или по-активен в процедурата по доброволно събиране. Най-малкото, защото тази процедура е основана единствено върху принципа на доброволността и СИ не е властен да приложи никаква форма на принуда, съответно реализацията на възнаграждението в тази процедура би било доста по-несигурно от това при принудителното изпълнение. Още повече, че огромният процент от случаите при нея ще бъдат много малки по размер вземания, съответно възнаграждението на СИ ще бъде символично (при събиране на масовите вземания от 50 лв. хонорарът е в размер на 5 лв.). Ако тезата на критиците на законопроекта беше вярна се поставя логичния въпрос как в държави като Франция, Белгия, Нидерландия и редица други са допуснали такава „недопустимо“ съвместяване на функции и наличието на такава „пристрастност“ от страна на СИ?

По отношението на внушението, че СИ щели да осъществяват „нерегламентиран натиск“ и щели „да се възползват от правомощията си за достъп до широк кръг държавни регистри без контрол“ следва да се има предвид, че **законопроектът не предвижда нито една форма на принуда, нито пък достъп до каквито и да било регистри, а единствено съдействие за доброволно, в това число и разсрочено, безплатно за длъжника погасяване на безспорни вземания.** Съгласно предложението текст на чл. 428а, ал. 3 *„съдебният изпълнител е длъжен да изпрати покана за доброволно изпълнение до длъжника“* със съответното съдържание, даващо възможност на длъжника да се информира относно основанието и размера на вземането. **Поканата съдържа изрично съобщение, че длъжникът не е осъден и може да плати доброволно, ако признава задължението.** Съгласно чл. 428а, ал.4 съдебният изпълнител може да изпрати нова покана, както и да проведе срещи с длъжника. Видно е, че **уредбата не предвижда нито един механизъм за принуда и е очевидно, че твърдените „нерегламентиран натиск“ и „неправомерна намеса“ няма как да се осъществят в контекста на подобна законова рамка.** СИ може само да изпрати покана и да проведе срещи с длъжника, а осъществяването на каквато и да било принуда върху имуществото или върху личността на длъжника е абсолютно недопустимо. Липсата на възможности за принуда в предлаганата уредба е толкова очевидна, че у нас възниква съмнение в безкористната мотивация на отрицателните становища, в които прозира опасението, че една работеща доброволна процедура би намалила икономическите ползи от дейността на колекторските агенции и би отклонила потенциални клиенти за съдебни процедури от адвокатурата.

Възражението, че длъжниците биха изплатили задължения, които при други обстоятелства биха оспорили, само поради авторитета на водещия процедурата СИ, подценяват и обиждат интелигентността и информираността на българските граждани. Философията на предложението е не да се осъществява натиск или да се въвеждат в заблуда гражданите, а точно обратното – да бъдат надлежно и своевременно информирани за възможността да намалят тежестта на задължението си, като платят доброволно. Като професионалисти, които ежедневно работят в тази област, подчертаваме, че дори в принудителното

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №97, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

изпълнение не съществува фигурата на заблудения длъжник, който би платил само поради получаването на документ с подписа на съдебен изпълнител, а когато става въпрос за една информативна ПДИ, в която изрично е записано, че лицето не е осъдено и не са приложени никакви мерки на принуда, това е просто немислимо. Още един аргумент в подкрепа на тази теза е фактът, че и понастоящем, в принудителните производства, длъжниците, агитирани от адвокатите си, масово оспорват задълженията чрез възражение по чл. 414 ГПК. За съжаление практиката показва, че, когато се прилага необмислено и импулсивно, това средство за защита, често води до нарастване на задължението с разноските по съдебните производства и лихвите, които в крайна сметка отново са в тежест на длъжника.

Въпросът за защитата на длъжниците при доброволното изпълнение коментирахме по-горе, само ще допълним, че на този етап длъжниците нямат необходимост от специална процесуална защита, **тъй като по отношение на тях /или на тяхно имущество/ не се извършват процесуални действия, нито се упражнява каквато и да е форма на принуда.** Предлаганата процедура за доброволно събиране не е нито етап, нито част от процедурата по принудително изпълнение на съдебно потвърдени притезания, поради което и в нея не са предвидени процесуални действия. Тя е базирана единствено на доброволността и информираността, като единствено правомощие на органа е изпращането на покана и провеждането на разяснителни разговори. Независимо от това, че процедурата е изцяло опростена и се свежда до изпращане на една информативна покана, в предложението е предвидена дефинитивна възможност за защита, при упражняването на която, цялата процедура се прекратява. Съгласно чл. 428а, ал. 6, т.1 процедурата се прекратява когато длъжникът писмено оспори вземането. Какво по-силно средство за защита от прекратяването на процедурата?! И какви нарушени права на лицата от това, че ще бъдат надлежно информирани за възможностите да намалят разноските по погасяването на задълженията си?! **Длъжникът е защитен в максимална степен, тъй като той може или да оспори вземането пред СИ и да прекрати незабавно процедурата или два месеца да не плаща, което автоматично също води до нейното прекратяване.** Вярно е, че правата на „длъжниците“ не са защитени, но не в тази процедура, а в реалния живот, където колекторските компании притесняват хората с години, въпреки че последните категорично оспорват задължението.

Въпросът за контрола за евентуални нарушения от страна на СИ вече засегнахме, но държим да припомним, че в България няма юридическа професия, която да е толкова сериозно контролирана, /което е правилно с оглед естеството ѝ/ от тази на СИ, държавни или частни. Постоянният контрол който се осъществява върху дейността на ЧСИ от цели 9 институции - КЧСИ, МП с два отделни инспектората, съда, МВР, прокуратурата, НАП, ДАНС, КЗЛД, КПКОНПИ ще бъде приложим на общо основание и към дейността по доброволното събиране. Само за сравнение, понастоящем няма никакъв механизъм нито за мониторинг, нито за контрол върху дейността на колекторските агенции в събирането, което те осъществяват. Поради това, смятаме, че участието на СИ в това производство не само, че няма да постави в риск страните в правоотношението, но и ще създаде гаранции за максималната защита и всеобхватна информираност заради сериозния институционален контрол и механизми за прозрачност в дейността и работата на СИ. Заявяваме,

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

че няма друга правна професия, която да може да предостави необходимите гаранции за висок професионализъм и прозрачност при изпълнение на процедурата. Този извод се основава върху анализа на фактори, като големия опит на СИ в материята и организацията на процесите по събиране на вземания, несравнимия потенциал за връчване на съдебни и частни книжа, базиран на сериозен и добре обучен човешки ресурс, както и действащите механизми за контрол върху дейността на СИ.

Възраженията, че процедурата няма да намали разходите и няма да съкрати времето на събиране на вземанията, са напълно неверни, нелогични и голословни. Процедура, при която длъжникът не заплаща нищо, а само това, което дължи на кредитора, тоест, не заплаща: съдебни разноски, държавни такси, адвокатско или юрисконсултско възнаграждение в съдебната фаза, адвокатско или юрисконсултско възнаграждение в изпълнителната фаза, такси и разноски по съдебното изпълнение, такава процедура се нарича безплатна за длъжника процедура. Смятаме, че е безотговорно, особено в настоящата тревожна и неясна в здравен и икономически план ситуация, да лишаваме длъжника от едно законово облекчение, а именно от възможността да погаси дълга си, без каквито и да било разноски, добавки и усложнения, напълно доброволно и без принуда.

От гледна точка на кредитора смятаме, че процедурата има безспорни предимства – ако събирането е успешно, процедурата е със значително по-ниска времева и административна тежест, което автоматично води и до понижаване на финансовата такса. Ако бъде прекратена, поради оспорване от страна на длъжника или поради липса на плащане, то възнаграждение не се дължи. С оглед на кризата, предизвикана от Ковид 19, гражданите и фирмите ще имат спешна нужда от средства, но събирането им по съдебен ред отнема години. През този период бизнесът на кредитора може да фалира, съответно физическото лице да претърпи значителни вреди заради това, че не е могъл да получи дължимото му се своевременно. Длъжникът пък може да се окаже, че вече не разполага със средства и имущество и кредиторите в крайна сметка да не получат нищо.

Икономическият анализ на промените сочи, че дори и при най-консервативния сценарий процедурата за доброволно изпълнение ще доведе до спестявания за цялото общество между 137-165 млн. лв. до края на 2021г. При 30 % използваемост спестените суми достигат между 226 и 272 млн. лв. Толкова по въпроса за „оскъпяването“.

В заключение заявяваме, че подкрепяме изцяло и категорично проекта за допълнение на ГПК, тъй като чрез него ще се предотврати свръхнатоварването на съдилищата, ще се даде възможност за доброволно и разсрочено погасяване на задълженията от страна на гражданите и бизнеса без съдебна намеса и без да се заплащат такси и разноски. Ще се реализират спестявания в размер на стотици милиони левове, които ще останат у хората и бизнеса. Длъжниците няма да са поставени в ситуация на блокирани сметки, заплати и имоти, а доброволно според възможностите си ще могат да се справят с финансовите си затруднения, което ще им позволи да запазят бизнеса и доходите си. Промените са и в интерес на кредиторите, тъй като те ще могат да получават дължимото им се изцяло или на части и то веднага, а не след като приключат

КАМАРА НА ЧАСТНИТЕ СЪДЕБНИ ИЗПЪЛНИТЕЛИ

Гр. София 1301, община Възраждане, ул. „Пиротска“ №7, ет.4
тел.: 02/980 77 32; тел./факс: 02/980 82 58
Web: www.bcpea.org; e-mail: info@bcpea.org

съдебните и изпълнителните производства, когато за много от тях вече ще е късно.

С уважение:

Георги Дичев
Председател на Съвета на
Камарата на частните съдебни изпълнители

